

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnishvo je v Pranciškanski ulici 6. Dopisi se pošiljajo uredishvu, naročnina upravnishvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petič vrtja 15 v, oamrt-nice, poslana in zahvale vrtja 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Lepo je danes biti Avstrijec!

Tako vzklika z navdušenjem „Slovenec“ v svojem petkovem slavnostnem uvodniku v patriotični ekstazi. Lepo je res biti Avstrijec — ampak samo za Nemce, je pozabil patriotični „Slovenec“ dostaviti v svoji veliki gorečnosti.

Kaj pa mi Slovani? Ali je tudi za nas „lepo biti Avstrijec“? pogledimo na sever, pogledimo na jug. Kakšen je položaj Čehov? Po dolgotrajnih bojih jim je bilo leta 1882 vrnjena njih staroslavna praška univerza, ustanovljena nalašč zanje od Karla IV. že leta 1348. Druge svoje univerze v Brnu ne dobe, akoravno se je že davno, davno zanjo izkazala nujna potreba, saj je dovolj študentov in dovolj profesorjev, in tudi kulturno stališče češkega naroda je tako visoko, da o nujni potrebi druge češke univerze tudi s tega stališča ne more biti govora. Pa druge šole? Izvojevali so si, v dolgotrajnih bojih seveda, svoje češke šole v češkem ozemlju, imajo češke realke, češke gimnazije, češke strokovne šole, češke ljudske šole. Kjer pa so manjšini, tam nimajo ničesar. V tujih šolah jih izkušajo Nemci — seveda zama — potujčiti. Pa uradi? Niti v čisto čeških krajih nimajo izključno svojega uradništva, povsod jim vlada vsiljuje Nemce. V jezikovno mešanih krajih pa, kjer Čehi tvorijo manjšino, nima češki jezik niti pred uradom svoje pravice. Če se morajo Čehi že na svojih lastnih tleh, na Češkem, Moravskem in v Šleziji trpko pritoževati nad pristanostjo avstrijske vlade, koliko bolj šele na Nižji Avstrijskem in v glavnem mestu države, na Dunaju. Da nimajo tam nobene javne, ob občine vzdrževane šole, to „se razume že kar samo ob sebi“.

Niti onim češkim šolam, ki jih Čehi s svojim denarjem vzdržujejo (predvsem potom društva „Komenský“) se ne prizna pravica javnosti. Da o češkem uradnistvu ni niti govora, je več kot jasno. Torej zastopavanje na vseh koncih in krajih, brezpravnost — to je usoda Čehov. Kar so Čehi do danes dosegli, so dosegli iz svoje lastne moči in v trdih bojih. Na Beli gori leta 1620 je bila uničena njih državna samostojnost, njih verska svoboda, njih narodna enakopravnost. Od tistega grozovitega udarca so si opomogli z lastnim trdim delom. Človek daues ee bo eašel Čeha, ki bi mogel reči ali zapisati „lepo je biti Avstrijec“.

Kako se godi Slovakom in sploh Slovanom na Ogrskem, je tako znano, da bi bilo odveč o tem izgubljati kaj besed. Nele da nimajo svojih šol, svojega uradništva, da je pred uradom nedopustna vsaka njih domača beseda — že na cesti in doma se smatra slovanska govornica kot neodpustljiv greh. Dvomimo, da bi kak Slovan na Ogrskem mogel vzklikniti „lepo je biti Avstrijec“!

Pa Hrvat in Srbi v kraljevini Hrvaški! Spominjamo samo na režim

Khuena-Hedervarya, na Rauchov režim, na sedanji Tomašičev režim, na žalostno-znani „veleizdajniški“ proces, na neštivilne persekucije, na ječe itd. Kateri Hrvat, kateri Srb bi mogel vočigled vsemu temu vzklikniti „lepo je biti Avstrijec“?

In slednjič mi Slovenci? Ali naj popisujemo cel križev pot, ki ga je prehodil slovenski narod od onega časa, kar je v tej državi, pa do današnjega dneva? Ali naj razlagamo, s kako brutalno silo je bilo zadušeno naše prvo, najstijajnejše in vseslovensko gibanje, ki je res prevzelo ves naš narod, kakor nobeno gibanje pozneje več, naša reformacija? Slovenske knjige so sežigali na grmadah besni katoliški popje, naše prve slovenske učitelje, protestantske predikante, so izginjale daleč proč iz domačije državne oblasti, zapirale so se prve slovenske šole, cel narod je bil pahujen v temo duševnega in telesnega suženjstva.

In spal je narod dvesto let, dokler ga ni spet prebudil mogočni glas oživljene Ilirije — žal, le za malo časa. Le za malo časa so se odprla vrata slovenskih šol, le za malo časa so posijali na našo domovino žarki enakopravnosti našega slovenskega jezika. In spet tema, spet suženjstvo.

In naše sedanje stališče? Boji na severu, boji na jugu, boji celo v središču naše domačije za naše narodne pravice.

Se ni dolgo, ko je moral „Slovenec“ sam napisati, da so Slovenci na Koroškem brezpravni. Ali dva dni na to vzklika „lepo je biti Avstrijec“! Pa nele na Koroškem, tudi na Štajerskem, na Primorskem in tudi v sredini Slovenije, na Kranjskem, smo Slovenci brezpravni. Na Koroškem nimamo najprimitivnejših pravic, slovenski jezik se zatira v šoli in v uradu. Na Štajerskem in Primorskem ni mnogo bolje. V Trstu ogromno število Slovencev ne dobi niti ene od občine vzdrževane šole — vzdrževati si jih moramo sami, če jih hočemo imeti. Slovenskega vseučilišča ne dobimo vkljub temu, da je njegova potreba nad vsak dvom jasno dokazana.

Vladi je nemški „veto“ nad vsako pravičnost! Tudi drugih šol nam na vseh koncih in krajih manjka. Nemško uradništvo, ki niti ne razume našega jezika, se neprenehoma naseljuje k nam in zavzema mesta, ki bi po vsej pravici šla Slovincem. Na vseh važnejših mestih sede Nemci. Na vseh straneh se širi drzna germanizacija, ki jo z vsemi silami podpira vlada, gradeč s tem prosluli nemški most do Adrije. Vse svoje kulturne in narodne in gospodarske institucije si moramo vzdrževati sami z lastnimi žulji. Če smo vkljub neprijaznim razmeram kaj dosegli, je to edino in samo naša zasluga, če stopamo v kolo drugih kulturnih narodov, je edino in samo zasluga naših ljudi, če nas niso uničili sovražni viharji, ki so divjali stoletja in še divjajo nad našim glavami, je to uspeh našega dela. Vse kar smo; to smo sami iz sebe! Nikdo razen nas samih si nima lastiti na našem napredku nobenih, prav no-

benih zaslug, najmanj pa tisti, ki so nas do danes samo zatirali in samo zastopavljali in nas zatirajo in zastopavljajo še danes.

Kje se more ob takih razmerah najti Slovenec, ki bi mogel vzklikniti „lepo je danes biti Avstrijec“? Da, lahko bi bilo lepo, ko bi merodajni činitelji v tej državi izprevideli, da je pravičnost res temelj države, ko bi se tega reka, tolikokrat poudarjanega za vsako ceno držali.

Nočemo pa nikakor tajiti, da ima „Slovenec“ s svojega stališča čisto prav, če vzklika „lepo je danes biti Avstrijec“. Ne s svojega slovenskega (tega niti nima), temveč s svojega klerikalnega stališča.

Ni je danes bolj klerikalne države, nego je ravno Avstrija. V nekaj najbolj klerikalnih državah na svetu, v Španiji in na Portugalskem, kjer so imeli prvo besedo jezuitje, je klerikalizma konec. Lenuharski menihi in nune so izgnani in se naseljujejo v Avstriji, ki je ostala zdaj zadnja trdnjava, zadnje pribežališče nekdanj mogočnega klerikalizma. Edino v Avstriji še cvete klerikalizem pšenica. In zato ima „Slovenec“ s svojega klerikalnega stališča čisto prav, če vzklika „lepo je danes biti Avstrijec“.

O delovanju krščanskih misijonarjev na Vzhodu.

Phil. dr. Otakar Berthold.

(Za epilog velehradske shoda za versko zedinjenje poslovenil N—n.)

I.

Ekspanzivnost je značilna lastnost sekundarnih, ali drugače rečeno, osebnih ali etičkih ver. Ta vrsta ver nastaja namreč na ta način, da se pri npravnem propadu kakega naroda pojavi v njegovi sredini mož, reformator, ki išče vire tega npravnega propada v nepopolnosti narodne — navadno prvotne, primitivne — vere. Misli, da s popravo vere ne doseže samo npravnostnega popoljšanja svojega naroda, temveč tudi vseh ostalih narodov, ki bi vsprejeli to novo, reformirano vero, z drugimi besedami: iz svoje narodne vere razvije novo vero — zato govorimo o izpeljani veri — katero proglašaja za svetovno vero. To stremljenje narediti eno vero za vero vsega človeštva pa že obsega implicite misel oznanjanja te vere na zunaj. In v resnici podajajo bodisi že reformator sam, gotovo pa njegovi učenci podrobna navodila, kako bi se dalo doseči kar najučinkovitejšega razširjenja nove vere. Sredstva za razširjanje teh izpeljanih ver so zelo različna, vendar sta dve izmed teh najvažnejši, tako da sta videti skoro izključni: vojske in misijoni. Po kakovosti gotove vere in po stopinji njenega trenutnega razvitka prevlada ene teh sredstev je ali manj nad drugim. Mo h a m e d i z e m je na primer za svoje razširjanje rabil skoro izključno vojske. Enako se je tudi krščanstvo v srednjem veku in na za-

četku novega veka zelo opiralo na vojne uspehe in na nasilna sredstva. Poznejše, posebno v sedanosti, je izročilo svoje razširjanje skoro izključno v roke misijonarjem. V tem oziru je krščanstvo najbolj ekspanzivna vera sploh, ki se ravno — kar se tiče svojega razširjanja po deželah z drugimi verami — opira večinoma na verske misijone.

Temelje tej ekspanzivnosti na zunaj je dal krščanstvu mogoče že sam ustanovnik, ali pa so bila njena načela že popolnoma gotovo učena od učencev njegovih učencev, zapisana pri kodifikaciji „svetega pisma“ ter tako ohranjena na bodoče čase. So to znani izreki, kot „en hlev bo in en pastir...“, ali „idite po celem svetu in učite vse narode...“ i. p. To idejo o razširjanju nove vere po celem svetu je zelo podpiral značaj Kristusove vere, ki je izrecno altruistiški. K njenemu razširjanju je veliko pomagalo to, da je postalo krščanstvo vera revnih, tlačanih, ter nizkih in slabičev. Nasprotno so se pa močni in ponosa polni značaji upirali temu, da bi se jih bilo mogoče prištevati v isto vrsto s slabiči in ljudmi brez zupanja v same sebe. S tem je pa nastala seve brzdeča moč, ki traja do danes, in s katero se mora nova vera boriti, če hoče ostati zvesta svoji ideji o svetovnosti. Ta boj ima pa različne značaj, kot že prosvetna vlada prihaja vstret krščanski veri; stopnjuje se od navdušenih besedi v temnih celicah po katakombah do krvavih krščanskih vojsk, in pada zopet do kulturno podvratni inkviziciji in k podvratnemu mrličnemu delovanju misijonarjev. In ravno to misijonarsko delovanje se družu z izgovorom razširjanja moderne kulture in civilizacije, da bi mogla uspešno propagirati svoj credo.

Po sredstvih, s katerimi se bojuje vera in po moči obrambnih sredstev so tudi uspehi vere zelo različni. Dokler prihajajo navdušeni oznanjevalci vere k ljudstvu nižje kulturne višine, k zatiranemu in malo izobraženemu ljudstvu, in dokler se rabijo za obrambo proti širjenju nove vere nasilna in brutalna sredstva, so vspehi nove vere zelo znatni. Stvar je pa popolnoma drugačna, če pridejo oznanjevalci nove vere med visoko izobraženo ljudstvo s starodavno kulturo, s popolnoma drugačnim življenjem, in če je bojevan boj z novo vero predvsem z duševnimi sredstvi. V tem slučaju so uspehi misijonov zelo ubogi, če navdušenost verskih oznanjevalcev ne dosega skrajnega vrhunca.

Drugi slučaj imamo pri oznanjanju krščanstva skoraj po celi Aziji; najznačilnejši vzgled nam podaja v tem oziru Indija. Ravno zato sem se

namenil, da predvsem s poročilom o razmerah po indijskih krščanskih misijonih pojasnim v teh vrsticah vsem nerazsodnim ljudem propagačno delovanje krščanskih misijonarjev na Vzhodu sploh.

II.

Ne bom se spuščal v podrobno razlaganje zgodovine o razširjanju krščanstva po Vzhodu, vendar moram radi popolnosti omeniti vsaj z nekaj besedami, kako da je krščanstvo sploh prišlo na Vzhod, zlasti v Indijo, in kako se je znalo tam vzdržati do danes.

Prvi oznanjevalci krščanstva na Vzhodu so bili brez dvoma takozvani Nestorijanci, krščanska sekta, ki je nastala v V. stoletju po Kr. in se je zelo hitro širila, posebno proti Vzhodu. Nestorijanci so vsekakor zelo zgodaj oznanjali krščanstvo vero po Mongolskem in Kitajskem, kot spričujejo mnogobrojni v teh deželah najdeni napisi in okolnost, da je mongolska in mandžurska pisava prilagoden nestorijanska sirska pisava. Nestorijanci so prinesli najbrže krščanstvo tudi na Gandharsko, to je obmejno ozemlje med Indijo in Afganistanom na obeh straneh Hajbarskega prelaza. Sedaj je ta dežela popolnoma mohamedanska in o obstoju krščanstva v tej deželi moremo soditi samo po spomenikih upodablajočih umetnosti po onih krajih. Tudi v južni Indiji, na Kočinskem, je stara krščanska občina, ki ima zelo mnogo skupnega z nestorijansko sekto, ki je bila pa ustanovljena še predko je nastopil Nestorij s svojim naukom. Kočinski kristjani trdijo o sebi, da jih je spreobrazil na krščanstvo vero apostol Tomaž, toda to izročilo bo najbrže legenda. Najstarejše poročilo o teh kočinskih kristjanih imamo iz leta 350 po Kr. r., ko so prišli sem sirske misijonarji, katerih število so pomnožili novo došli iz Sirije v IX. in X. stoletju. Ti kristjani niso kazali mnogo bojevitosti in so delovali bolj na kulturnem kot verskem polju, učeč prebivalce po tistih krajih do tedaj neznanne ročnosti. Zato so tudi dobili ti kristjani od kočinskega kralja mnogo privilegijev in živeli mirno do XVI. stoletja. Tedaj so se pa izkrcaji v Goe Portugalci in z njimi je prišla v Indijo bojevitá rimska cerkev, katere prvo delo je obstajalo v huj-ska nju proti krščanskim krivovercem, in šele v drugi vrsti je bilo na njenem programu spreobračanje „poganov“ na „pravo“ vero. Glavno zaslug za to delovanje je imel kardinal Ximenes, čegar evropsko delovanje je zelo dobro znano. Ta je poslal v Indijo jezuite s Franciškomo Xaverijskim na čelu z naročilom, naj skušajo v Indiji uničiti Nestorijance in sirijske kristjane. Toda to delovanje jezuitov je odprlo oči izobraženim hindom tako, da so končno jasno spoznali hvaljeno krščansko „svetost“ in „strpnost“.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

Denarnega prometa 565.5 milijona K. Stanje hranil. vlog 40 milijonov K. Rezervni zaklad 1 milijon 200 tisoč K. Obrestuje po 4 1/4%. Za varnost jamči mestna občina z vso davčno močjo.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Ubij me! je dejala ona z blaznim smehljajem.
— Kje je Bianka? govori, nesrečnica, govori!
Krčevito ji je stisnil roke okrog grla.
V Imperiji se je nenadoma vzdramil življenski nagon,
— Ne vem, je dejala, prisegam ti!
— Pa Bembo? je zarenčal Sandrigo.
— Na cesti v Mestre...
— Na cesti v Mestre! oh! zdaj razumem vse!
Planil je pokoncu.
— V pristanišče! je zarjul barkarolu, v pristanišče! Naglo!
Naglo!
Siloma je odprl zavese, raztrgal jih, prepadel, bled od srda... V istem trenutku je nehote zatulil od groze: barkarol je stal pokonci pred šatorom in v žarkih mesečine je kakor v strašni zori spoznal v tem barkarolu Skalabrino.
Skalabrino živ!
Skalabrino na gondoli Imperije.
Skalabrino, ki so ga bili vrgli v klet pri „Zlatem Sidru“ in je še Sandrigo slišal hropenje njegovega smrtnega boja!
— Pošast! je zajecjal razbojnik. Ti strašna pošast!
Skalabrino ni črnil besede.
Njegova roka se je dvignila in padla v bliskoviti gesti. Bodalo se je zadržlo v razbojnikove prsi do ročnika, in Skalabrino ga ni maral izdreti.
Sandrigo se je zvrnil nazaj, ne da bi zajecal, in je padel pod šator kakor gruča, oči zaprte; ročnik bodala se je svetil na njegovih prsih kakor mrtvaški križ.
Presunjena od ledene groze, je Imperija prisostvovala temu strašnemu prizoru.
Ni se onesvestila.
Toda gledala je vse te reči, kakor gleda človek dogodke v sanjah, ne da bi mogla zakričati ali mahnuti z roko.

In takrat se je Skalabrino obrnil k njej.
— Biankin oče! je zahropela.
Skalabrino jo je slišal.
— Da, je dejal z resnim glasom, Biankin oče!
In rekel ni ničesar več, kajti čutil je, da izraža ta beseda v svoji svečani kratkosti vso njegovo bolečino in vse njegovo maščevanje.
Zgrabil jo je za lase in jo vleknil na zadnji del ladije.
Imperija ni bila zmožna nobenega odpora; samo njene ustnice, otekle od groze, so mrmrale:
— Addio! amor, addio la vita!... Z bogom ljubezen, z bogom življenje!
Skalabrino jo je prijel, dvignil jo s svojimi mogočnimi rokami visoko nad glavo, stopil na ozki konec gondole in kriknil eno samo besedo:
— Pravica!
Ta hip je zalučal Imperijo v vodo. Kurtizana se je potopila skoraj mahoma in izginila v vrtinčastem pljuskju valov.
Toda sila tega lučaja je prevrnila čoln s Skalabrinom vred. Tudi on je izgubil ravnotežje in padel v kanal.
Ta trenotek se je kakih dvajset korakov zadaj oglašil v temi samotni krik.
Skalabrino ni slišal tega krika.
Začel je plavati s trepkimi razmahmi. Naglo je dosegel nabrežje, zlezal na suho in kmalu izginil.

VII.

Prvi poljub Juanine ljubezni.

Krik, ki je ravnokar raztrgal ozračje, je prišel iz male barčice, ki je, izgubljena v noči, tako verno sledila veliki gondoli. Sprejad na njej je stala Juana, roke iztegnjene v obupni in roteči gesti.
Ne da bi mogla pomagati, je prisostvovala strašnemu prizoru, ki se je razigral v par sekundah.
Kaj je delala tu? Kakšna misel jo je vodila? Kakšna nada? Njena misel je bila nejasna. Njena nada negotova. Prišla je bila, skoraj ne zavedaje se tega, kar se je godilo okrog nje; razumela je samo to, da se pripravlja katastrofa in da je vse v rokah usode.

Ko je Juana ostavila Mestre, ko se je ločila od Rolanda Kandiana in se napotila v Benetke, je bila edina njena misel: rešiti Sandrigo — toda zabraniti mu obenem, da bi se postavil proti Rolandu.
Ko je Juana izvedela iz Sandrigovih lastnih ust njegovo ljubezen do Bianke in bližnjoročno, se je napotila k Imperijin. palači z načrtom, priti neopaženo v palačo, poiskati Bianco in govoriti z njo. Ni se vprašala, kaj bo posledica tega koraka.
Bralec je videl, da je kmalu zapazila Skalabrino.
Z druge strani pa je vedela tudi, da se nahaja Sandrigo v palači.
S tem je bil prekrizan ves njen načrt.
Zadobila je neposredno gotovost, da je Skalabrino zato tukaj, da uniči Sandrigo. Takoj je sklenila pridružiti Skalabrino in ga ne izpustiti več izpred oči. Ako bi prišlo do boja med obema, je hotela skočiti vmes.
Tako sta ljubosumnost in strah obenem uničila to ubogo žensko. Nič več se ni imela v oblasti, ravnala je samo še pod sunkovitimi nagibi, ki so jo odnašali s seboj v popolni zmedenosti njene duše.
Videla je Skalabrino, kako se je spravil na Imperijino gondolo; takoj je uganila, kaj se ima zgoditi.
Gotovo se popeljeta Imperija in Bianka v Sandrigovem spremstvu na izprehod.
Planila je kar na slepo v bližnjo barčico in počakala, kakor je čakal Sandrigo nekaj korakov od nje.
Ure so tekle.
Veselica se je končala, luči so pogasnile.
— Trenotek se bližal! je mislila nesrečnica sama pri sebi, skušaje z roko pomiriti silno utripanje svojega srca.
Naenkrat pa je presenetila njene poglede čudna slika Sandrigo in Imperije, ki sta stopala objeta po mramornih stopnicah palače navzdol.
Zamolkel jek je hrope zamrl v njenem grlu.
Imperija je v Sandrigovem naročju! Tudi ona! Najprej mati, potem hči! V tem trenutku je Juana odkritosrčno zaželela, da bi bil Sandrigo ubit... Toda ko se je gondola premaknila, ko je videla stati zadaj na njej visoko postavbo Skalabrinovo, je vztrepetala, odklenila naglo svojo barčico in odveslala za njimi.

In res se tudi začeni s 16. stoletjem omejuje delovanje krščanskih misijonov le na najnižje sloje prebivalstva, iz-
vzemši slučajne nasilnega spreobračanja
domorodcev na krščansko vero za časa
portugalske vlade, ko so n. pr. vojnimi
ujetnikom dajali na izbero med obe-
šenjem in sprejetjem rim-
skega krščanstva. (O tem spo-
roča sočasnik teh dogodkov, zgo-
dovinar portugalskih pohodov na Vzhod,
Riberio, ki se v svojih spisih kaže go-
rečega katoličana.) (Dalje.)

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Zahvala. So-
kolska slavnost v Škocjanu dne 23.
julija t. l. je v vsakem pogledu naj-
lepše uspela. Stejemo si v dolžnost,
da se tem potom najiskrenjeje zahva-
limo predvsem pripravljalnemu odboru
škocjanskemu, ki je tako krasno uredil
telovadno, oziroma veselilni prostor in
nam je ves čas s pomočjo in svetom
stal ob strani. Prav posebno pa se
zahvalimo županu škocjanskemu go-
spodu A. Činkoletu, ki se je vkljub
vladajočim razmeram osmelil v imenu
občine navdušeno pozdraviti Sokole;
pokazal je, da umeva ceniti sokolsko
misel in pomen Sokolstva za naš
narod. Živel! — Polno priznanja in
zahvale vrlému škocjanskemu ženstvu
za obilen trud, požrtvovalnost in lju-
beznjivo postrežbo in bratska zahvala
vrlim Sokolom iz Kostanjevice-Sv. Križa,
Mokronoga, St. Janža, Trebnja in
Krkškega za udeležbo; vsem telo-
vadcem pa zaslužen priznanje! Krepak
„Na zdar“ vsem Škocjancem in ude-
ležencem, ki so z navdušenjem in ve-
likim zanimanjem sledili telovadbi!
Pokazali so, da imajo smisel za telo-
vadbo. V trdni nadi, da ne bude
ostalo naše sokolsko delo brezuspešno
in da je padla v Škocjanu sokolska
misel na rodovitna tla, kličemo vrlim
Škocjancem v spomin besede našega
dičnega pesnika, ki pravi: Slovenec
vsak bodi Sokol hraber, — Slovenka
vsaka vrla Sokolica. — Živel! —
Novo mesto, dne 10. avgusta 1911.
Telovadno društvo „Sokol“ v Novem
mestu.

DNEVNE VESTI.

Volitve v okrajni zastop mariborski. Iz Maribora smo prejeli na-
slednje telefonično poročilo: Pri volitvah
v okrajni zastop so propadli Slovenci
v skupini kmetijskih občin z dvema
glasovoma. Udeležba je bila velikanska;
od 161 volilnih upravičencev jih je
pristopilo k volitvi 158, od Slovencev
je izostal eden. Proti volitvi vložijo
Slovenci protest, ker so nekatere občine
določile volilne može brez seje občinskega
odбора. Sicer so pa Slovenci, četudi so
propadli, dosegli veliki uspeh in ona dva
gg. doktorja, ki sta stavila tisoč kron
napram eni, da se bodo Slovenci blami-
rali, bi zdaj lahko kaj žrtvovala za
Ciril - Metodovo družbo.

Klerikalna hinavščina. „Slovenec“
pripoveduje, da bodo klerikalni poslanci
le pod tem pogojem vstopili v
vladno večino, če bo Gautsch napravil
konec neznosnim razmeram v naših
krajih, konec preganjanju in zatiranju
Slovencev. Klerikalci so torej zopet
postali silno narodni. To se jim bo
Gautsch smejal, ko bodo stopili s temi
zahtevami pred njega. Saj jih dobro
pozna. Znano mu je tudi, da imajo
klerikalci samo široka usta, katera se
pa lahko hitro zamaši. Kako bodo na-
pravili klerikalci konec persekucij
Slovencev v rodnih krajih in konec
protežiranju Nemcev, to bi mi zelo

radi vedeli. Ljudje, ki neprestano pak-
tirajo z Nemci, ljudje, ki so omadeže-
vali slovensko prestolico s tem, da so
omogočili izvolitev sedmih Nemcev, bi
radi sedaj še igrali narodno vlogo.
Sicer bi nas pa zelo veselilo, če bi
hotel Šušteršič kaj ukreniti. Kajti polje
je za to zelo hvaležno. To bodo zlasti
povedali gg. Elsner, Luschan, pl. Ko-
tschewar, Trenz itd. Sicer nam je pa
dobro znano, česa žele klerikalci. Izva-
bili bi radi od vlade zopet par stoti-
sočakov za svoja falirana podjetja in
potem bodo zopet molčali kakor
backi.

Ko so klerikalci bili na krmilu
v prejšnji zbornici, se je smelo v Av-
striji uvažati argentinsko meso, sedaj
ko pa imajo besedo liberalni elementi,
pa ga v Trstu ne smejo izkrcati, tako
piše sobotni „Slovenec“. Tako neza-
slišano zamore farbat volilce v res-
nici samo „Slovenec“. Danes je že
vsakemu človeku znano, da je ravno
bivši trgovski minister dr. Weiß-
kirchner, klerikalni zaupnik v parla-
mentu, izdal avstrijske koristi in ogr-
skim milijonarjem na ljubo prepovedal
uvoz argentinskega mesa v Av-
striji. Da se sedaj v Trst došla pošil-
jave argentinskega mesa ne sme iz-
krcati, je torej edina zasluga bivšega
klerikalnega ministra dr. Weißkirch-
nerja. Klerikalni volilcem v Ljubl-
jani bodi povedano, da so vsi slo-
venski klerikalni poslanci glasovali
proti uvozu, zanj je glasoval le na-
predni ljubljanski poslanec dr. Ravni-
har. Kjer se gre klerikalcem za lasten
profit, pozabijo namreč takoj na la-
koto ljudstva. In to je tudi lahko um-
ljivo. Klerikalni poslanci gotovo ne
čutijo sedanje draginje, ker sede na
tisočakah in zato tudi nečejo v tem
oziru ničesar ukreniti. Zato je zelo
značilno, da je „Slovenec“ tako zelo
zmešan, da govori celo o stvarih, na
katere sam ne verjame.

Klerikalce smo zadeli v živo,
to nam jasno spričuje „Slovenec“
divjanje. Klerikalcem je namreč silno
neprijetno, če razpravljamo o sedanjih
neznosnih draginjah, katero so zakrivil
edino oni. Zvijajo se na vse načine,
toda to se jim ne posreči in se jim
tudi nikdar ne bo. Ljudstvo je spo-
znalo svoje prijatelje in tudi svoje
sovražnike. Faktum je, da so klerikal-
ni zastopniki v državnem zboru gla-
sovali proti uvozu argentinskega mesa
v Avstrijo in tako revnim slojem še
zvečali bedo in nadlogo, katera jih
je že prej tako silno tlačila. Tega
klerikalci ne bodo mogli nikdar pri-
kriti. To ostane kot pribito. In če se
bodo klerikalci še kedaj hlinili Ljub-
ljani, potem jih bomo zopet spom-
nili na njih veliko ljubezen do lju-
bljanskega meščanstva in delavstva.
Klerikalci so jasno pokazali, da so
najhujši sovražniki ravno nižjih slo-
jev, katerim se tako prilizujejo.

Velik križ bodo naredili. Slo-
vensko Sokolstvo je torej odigralo
svojo vlogo. „Slovenec“ namreč pro-
rokuje, da bodo klerikalni čuki na-
pravili s svojo organizacijo konec ne-
umornemu delovanju slovenskega So-
kolstva. Uboge pare. Klerikalci naj bi
bili veseli, če bi lahko enkrat „zmu-
štrali“ svoje čuke vsaj toliko, da bi
znali hoditi, za drugo delo tako niso
sposobni. „Slovenec“ vpije, da
steje Orel sedaj že več tisoč članov,
ne ustraši nobenega treznega človeka,
Fakta namreč kažejo, da se kmečki
fantje ravno pri čukih streznijo in
trumoma zapuščajo klerikalne vrste.
Čimbolj se bodo oholoske vrste mno-
žile, tembolj bo nas veselilo. Kajti
klerikalci si na ta način sami najboljše
ustvarjajo grobove. Kdor Slovenec,
ta Sokol!

Ogrski agrarci in kranjski klerikalci. Vse — z dežele, doma pa

— lakota in draginja! Kdor se zani-
ma za ogrske agrarce in kranjske
klerikalce, ta naj pogleda malo po
naši deželi pa po izvozu — na južni
železnici. Po južni železnici gre vedno
vsak dan s tovornimi vlaki po več
voz naložene ogrske goveje živine —
večinoma volov pitane in nepitane
vrste — skozi Ljubljano v Trst, na
Reko, Gorico in — čez morje. „Ogr-
ski agrarci in veleposestniki imajo
ogromne množine živine na svojih
pustah, kjer jim ubogi Slovak dela
tlako! Požrešnost mažarska je po ši-
rokem svetu znana, ničmanj pa tudi
njih predrznost. Dan na dan vidiš
polne vagonne ogrske goveje živine
marširati skozi Kranjsko; ko pridejo
ti vagoni z mažarskimi napisi nazaj,
ti imajo ogrski požeruhi svoje uma-
zane mošnje že polne! Ti ljudje ci-
ganske pasme pa hočejo avstrijskemu
človeku diktirati grame, ki bi jih
smel v hladilnicah argentinskega mesa
kupiti, da bi se včasih nasitil. Tej po-
žeruški mažarski sodrgi so zvesti
kompanjoni tudi kranjski klerikalni
poslanci. Na Kranjskem bi kmet ne
poginil lakote ali draginje, če bi pri-
šlo sem 5000—6000 kg argentinskega
mesa, gotovo ne. Pomagano bi bilo
pa tisočerm družinam. Kak rečev je
kmet v Istri in Dalmaciji napram
kranjskemu in štajerskemu, ali ker so
se dali kranjski klerikalni poslanci od
mažarskih požeruhov nesramno snubiti
in nemara tudi — mastno podkupiti,
ne sme v našo deželo par kg argen-
tinskega mesa!

Kranjska šparkasa potrebuje de-
narja! Kako bi si človek drugače raz-
lagal načrt z realko in nemško gim-
nazijo? Realta ni do zdaj nikake na-
jemšične plačevala šparkasi, če pride
pa gimnazija v realko, bo pa država
najemnino plačevala! Kaj se hoče —
slabi časi! Morda, gotovo pa še ni,
da bo tako!

Boj med Malikom in Ornigom.
Kakor znano, sta si štajerska nem-
škutarja državni poslanec Malik in
ptujski župan Ornig kljub temu, da
teče po njih žilah „pristna“ germa-
nska kri, velika nasprotnika. Naspro-
tstvo med obema se je zlasti pokazalo
za časa zadnjih državnoborskih vo-
litev. Župan Ornig je šel s polnim
parom v boj proti Maliku, ki je pa
kljub temu zmagal. Za časa volilne
borbe je na nekem shodu zmerjal
Ornig Malika z lažnjivcem in denun-
cijantom. To je dalo Maliku povod,
da je vložil proti svojemu nemšku-
tarskemu bratcu tožbo radi razžaljenja
časti. Obravnava se je vršila v četrtek,
a je bila odgodena, ker je Ornig iz-
javil, da bo nastopil dokaz resnice,
da je Malik v resnici lažnjivec. Vsa
afeta je postala silno zanimiva. Kajti
Ornig je predlagal za priče bivšega
ministrskega predsednika barona Bien-
nertha, bivšega trgovskega ministra
Weißkirchnerja, drž. poslanca Marckhla
in Wastiana, nadgeometra Rauterja in
dr. Eisenkolba. Malik se nahaja v ve-
likih škripčih in se bo težko zmazal.
Nemškutarji bratci na štajerskem so
si torej precej hudo v lasih.

Slavna deželna vlada naj nam
odgovori, če je še kaj upanja na to,
da se partikularji vol. komisarjev kdaj
prebude iz spanja pravičnega? V bo-
doče nas pa naj nikar več ne sili v
take „častne“ posle. Se pač čutijo pasji
dnevi.

Župan Oražem na delu. Čim-
bolj se bližajo občinske volitve v
Mostah, tembolj nervozen postaja se-
danji klerikalni župan Oražem, ker si
je dobro v svesti, da so dnevi njego-
vega gospodarstva v Mostah seštetni.
Ni čuda, da hoče sedaj z vsemi mo-
gočimi sleparijami pomagati zopet
klerikalcem do zmage. Kakor čujemo,
že hodi po hišah in pobira glasovnice.

Opozarjamo napredne volilce na te
Oražmove sleparije.

Umrl je Ferdinand Rister, vodi-
telj slavenskih nemških naseljencev,
bil je tudi poslanec v hrvaški sabo-
ru in zagrižen pangerman. „Slovenec“
pravi, da je bil Rister — ogrski državni
poslanec. So pač dobro informirani
„Slovenčevi“ uredniki o razme-
rah v jugoslovanskih deželah, ko ne
vedo, kdo je to Rister in da Ruma,
kjer je Rister bil izvoljen za poslanca,
ni na Ogrskem, ampak v Slavoniji.

Na Gorenjskem — v Kranjskem
okraju — so vode močno upadle.
Ob Savi nekateri mlini sploh nič ne
meljejo. Suša pritiska na vsej črti.

Vinski pridelek bo letos dober,
če tudi ne obilen. Grozdje zori nad
vse lepo, zato bo vino sladko, četudi
ga bo malo manj. Cene bodo raz-
meroma nizke. Marsikje je pa seveda
toča po vinogradih že vse uničila, zlasti
po Štajerskem. Dotičnim vino-
gradnikom mora dati seveda država
izdatno podporo.

Na današnje veselico v Hribar-
jevem gaju ob kopalšču Kozeljija
opozarjamo občinstvo iz Ljubljane in
bližnje okolice. Za izvrstno zabavo
je skrbjeno kar najbolj, za okrepi-
tev duše in telesa pa tudi. Med vini
se bo točilo znamenito Mrakovo vino,
pivo bo pristno slovensko, dobil boš
pa tudi drugih drobnarij, kar boš
hotel. Svira cela „Slov. filharmonija“,
poje „Ljubljanski Zvon“. Začetek ob
pol 4. uri popoldne, vstopnina za odrasle
40 vin., za otroke pod 10. letom
pa nič. Ker je sprehod proti Kozelji
zlasti čez Mirje lep in brez prahu in
ker je Hribarjev gaj sam na sebi nar-
avnost čarobno naravno krasen, upa-
mo, da popoldne ne bomo pogrešali
onih nikogar, ki ga pričakujemo. Pri-
čakujemo jih pa veliko! — Cene za
vse jedi in pijače so običajne in ne
bo nobenega odiranja! Končno ome-
njamo, da bo na veselilnem prostoru
na razpolago telefon, ki bo vezal
vse dele njegove med seboj.

Nepričakovano hitro udomačila
se je pri nas Kolinska kavna primes.
Težko že najde človek slovensko go-
spodinj, ki je še ne rabi. Kajti Ko-
linska kavna primes je res najboljši
kavni pridelatek, obenem pa tudi prist-
no domače blago. Najde se pa še
semtertja kaka nazadnjaška slovenska
gospodinja, ki se še ni sprijaznila s
tem izvrstnim domačim blagom. Na-
pravi naj samo en poizkus s Kolinsko
kavno primesjo, in zagotavljamo jo,
da bo z njo bolj zadovoljna nego s
temi kavnimi pridelki, ki jih je rabila
doslej. V lastnem interesu, pa tudi
narodna dolžnost je, da kupuje samo
izvrstno in pristno domačo Kolinsko
kavno primes.

Otroci ki jih mučijo bolesi pri
prebavi, naj zavijajo skozi nekaj dni
kake 3 žlice naravne Franc Jožef-ove
grenčice, ki niti najmanj ne nadle-
guje celo najnežnejših organov. Pro-
fesor pl. Goahardt, Berlin, izjavlja,
da je v svoji kliniki mnogokrat in z
najboljim ter zadovoljivim uspehom
vporabljal „Franc Jožef-ovo“ vodo.

Izgubljeno. Gospod Janko Ko-
bilica, trgovski sodruinik je zgubil
srednjo svoto denarja. Pošten najditelj
se prosi, da jo odda na magistratu.

Naročajte, ponudite, zahtevajte Tolstovršsko slatino in pijte samo

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača
podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovršska slatina,
pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Pežar v Mokronogu.

Trg Mokronog na Dolenjskem
je v plamenu. — V zadnjem tre-
notku smo dobili brzobjavno obve-
stilo iz Mokronoga, da je ogenj
omejen. Pogorela je polovica trga.

Razne vesti.

* O koleri se je izjavil slavni
ruski učenjak dr. Mečnikov nekemu
časnikarju: Jaz nimam kolere več za
nevarno bolezen. Živel sem v krajih,
kjer je razširjena kolera in vem, da se
lahko pred njo obvarujemo. Imamo
celo vrsto profilaktičnih sredstev. Več-
krat moramo prati roke in one jest-
vine, ki jih uživamo surove. Vodo mo-
ramo kuhati, predno jo pijemo (tam
kjer ni vodovodov). Ni res, da bi
sajde bilo vzrok kolere, ako ga prej
desinficiramo s tem, da ga denemo
za par trenutkov v vročo vodo. Samo
na lupini sadja se zamorejo držati bac-
ilij kolere. S kolero je isto kakor z
legarjem. Bacili pridejo z jedjo v
želodec.

* 23 kardinalskih mest nezase-
denih. V Vatikan je došlo brzobjavno
poročilo, da je kardinal Moran v Sid-
neju v Avstraliji umrl v 81. letu svoje
starosti. Sedaj je nezasedenih torej že
23 kardinalskih mest, kar se še ni
nikdar pripetilo.

* Politični umor. Komandanta
španske civilne garde Vaalesa so našli
v domači kopalni sobi mrtvega. Umo-
ril ga je njegov sluga, ki je nato zbe-
l. Kakor se domneva, je izvršil umor
na inicijativno radikalne stranke.

* Skrivnostna zmeta. V neki sa-
motni ulici v Kijevu na Ruskem sta
bila na straži dva policaja. Okolu pol-
noči je prišel častnik, da ju nadzira.
Ko se je oficir odstranil komaj 30 ko-
rakov, sta naenkrat počila dva strela.
Oficir se je nato vrnil in je našel
oba policaja mrtva. Splošno se sodi,
da sta policaja hotela izvršiti atentat
na oficirja. Eden izmed stražnikov je
smatral svojega kolega za oficirja in
je radi tega sprožil. Ko je pa spoznal
svojo zmeta, je izvršil samomor.

* Na drevesu ga je ustrelil. Iz
Hüttenberga se poroča: Dne 13. av-
gusta se je zgodila v vasi Gstaten-
bauern velika nesreča. Neki 20 letni
htapec je sedel na drevesu in obiral
češnje. Tu se mu približa neki sedem-
najstletni mladenič, pograbi puško do-
mačega lovca, ki je slonela ob drevesu
in v šali pomeri na hlapca. Puška pa
se je sprožila in zadela hlapca v
treh. Nesrečneža so spravili le z
veliko težavo z drevesa in ga odpeljali
v bolnico, kjer je takoj umrl.

* Razkrinkani pohabljenec. Te
dni se je zgodil v Berlinu zelo zanimiv
dogodek, ki je vzbudil veliko senzacijo.
Neki po celem mestu znani pohab-
ljenec, ki je vedno nosil na prsih
tablico z napisom: Slep, pohabljen in
nervozen — je postal nenadoma
zdrav. Ko ga je namreč pred kratkim
zopet vodil vodnik po mestu, mu je
neka dama vrgla v klohub miloščino.
V tem trenutku pa je prišel mimo
neki gospod, ki je ozmerjal pohab-
ljenca s hinavcem. Kot bi trenil je
skočil pohabljenec po koncu in svojega
razžalitelja pošteno premikastil. Pri
tem je slepec izgubil svoje naočnike

MALI LISTEK.

J. S. MACHAR:

Snubitev.

(Hrst belletrije.)
(Konec.)

Ko pa se je Trnulčica vrnila —
ne, to že ni bila več Trnulčica, to je
bil modrooki in svetlolasi Lukec. In
Lukec je dobil toliko prekrasnih ob-
lekov, da se je lahko sleherni dan pre-
oblekel v drugo, njegova last pa sta
bili tudi onidve izbi, katerih okna so
se dala odpirati, dalje sezuvalnik.
Lukec je postal tudi gospodar
pudla-Hudla, onega groznega psa z
rdečim jezikom, in je podedel tudi
Jeričino ljubezen do ranjke Trnul-
čice.

Koleselj se je vozil, živali so rjo-
vele, pele, kokodajskale. Rožica je pri-
povedovala, hodila na izprehod, se
odpeljala na morje, vrnila, umila,
vlegla, nato se ji je nekaj sanjalo, po-
tem pa je obiskala enoakega kmeta
in enooko kmetico . . .

Prihodnjo nedeljo pa je pudl-
Hudl lajal, zavijal, poskakoval „po
svetu“, da ga je moral konečno do-
brovoljni Lukec prikleniti, Lukec sam
se je izprehajal po svojih sobanah, se
ogledoval v zrcalu, občudoval svoje

slike, se sezuval z resničnim sezuval-
nikom, spal, stokal, se vozil po morju,
dobil morsk bolezen . . . Konečno
pa je rekla Jerica rekoč:

„Lukec se bo oženil!“
„Koga pa vzame Luka?“ (Alenka
je na ta način krajšala ime krepost-
nega mladeniča.)

„Rožo.“ (Jerica se je maščevala
za skrajšano ime svojega ljubljencea.)
„O ne. Rožica se ne omoži nikoli.
Rožica ne zapusti svoje gospe do
konca življenja.“

„O jej, torej ima Roža gospo-
dinjo! Menda je v službi, ne? Lukec
si bo še pošteno premislil, če sploh
vzame Rožo, ker je dekla.“

„Luki ni treba nič premišljati.
Rožica ni moja služabnica. Rožica je
moja prijateljica. Ona je princezinja
iz kraljevskega rodu.“

„Lukec pa je iz cesarskega!“
„Rožica pa je iz papeškega!“ Tren-
utek molčanja. Jerica je stekla v
drugo sobo k mami: „Ali ima papež
otroke?“

Vrnila se je zmagoslavno. Toda
začela je pomirljivo: „Vidiš, Alenka,
Rožica ni iz papeškega rodu, toda
Lukec jo vendar vzame za ženo. Po-
glej, kako mu bo imenitno! Dobi dve
sobi in si lahko odpira okna, kadar
hoče, dobi tudi pudla-Hudla in lahko
hodi z njim na izprehod.“

„Rožica pa noče od mene proč!“
„Ali ti je to rekla?“
„Da, rekla mi je.“
„Prisezi!“

„Rekla mi je to. Potem pa ta
Luka. Kakšen mož pa je to za Rožico?
Bij je že gospodična in otrok in sedaj
nosi krila kot ženska.“

„Jezušček je imel tudi krilo in
Bog tudi, ko je bil pri Abrahamu.“

„Pa če Rožica tudi vzame Luko,
mora ostati pri meni.“

Obe sta vstali in vdrli kot divji
k svojim roditeljem v drugo sobo.

„Mama, kajne, da mora iti žena
z možem?“

„Seveda mora, Jerica.“

„Mama, kajne, da mora iti mož
k ženi?“

„Lahko se tudi priženi, Alenka,
če je žena bogatejša, če ima n. pr.
posestvo.“

„Lukec je bogatejši!“ se je raz-
vnela Jerica.

„Rožica ima gospodarstvo!“ se
je razburjala Alenka.

Vrnili sta se v svojo sobo. Iz oči
so jima švigali bliski. Premišljali sta.
Bilo je tiho.

Čez nekaj časa pa je Jerica po-
smehljivo namrdnila ustnice:

„Lukec mi je baš rekel, da ne
mara Rože, da mu ta gospa preveč
škili.“

„Rožica ne škili!“

„Pa škili!“
„Požica pa mi je zdaj-le pove-
dala, da ne vzame Luke za vse na
svetu. Pravi, da je tak bedak.“

„Lukec ni bedak, Roža pa škili!“
„Rožica ne škili, ampak Luka je
bedak.“

In zopet sta pridrli k svojim ma-
teram in se pritoževali.

Iz svatbe pa res ni bilo nič. Pač
pa je padla senca na Jeričino in Alen-
kino prijateljstvo — na prihodnjem
izprehodu se nista držali za roke in
nista izpregovorili med seboj niti be-
sedice.

Prihodnjo nedeljo pa je naznanila
Jerica zmagoslavno:

„Lukec se je oženil. Dobil je ne-
vesto iz cesarskega rodu. Imenuje se
Olinka. Silno srečna sta. Ravnokar sta
se odpeljala v Pariz.“

Alenka pa se je odrezala preme-
teno: „Rožica pa se je omožila. Pri-
peljal se je ponjo kralj Hadramouz in
jo je odpeljal v svoje hadramouzarsko
kraljestvo čez devet voda in devet
gora.“

Na to pa je ležal Lukec vedno,
kadar je imela priti Alenka, dobro
pokrit v omari, dokler si ni nekoč
vsled silnega padca na neobčutni ka-
men razbil na kosce svoje svetlolase,
dobrovoljne glave. Njegove brezizrazne
modre oči hrani Jerica kot dragocen
spomin v škatljici od vžgalic . . .

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih sta-
novanj za dijake. Zato prosimo vse
one stranke, ki imajo oddati dijaška
stanovanja, da javijo to čim preje
odboru društva; ravnatoko se lahko
obračajo starši dijakov do društva,
ki bo njihovim željam radevolje
ustreglo. — Pojasnila daje gospod
profesor Anton Jug, Ljubljana, Dal-
matinova ulica 3/1.

in pokazal zdrave oči. Vtknili so ga v luknjico.

* Brata iz pomilovanja ustrelil. Iz Trierja na Nemškem se poročila: Trgovca Giszinsky je včeraj svojega brata, ki ga je prosil, naj pride v Trier, ustrelil. Njegov brat Anton je bil namreč že dolgo časa umobolen. Ko namreč je dolgo časa umobolen. Ko sta bila skupaj v sobi je Anton položil pred svojega brata na mizo samokres in ga prosil, naj ga takoj ustrelji. Ta je to tudi takoj brez pomisleka storil. Giszinsky je nato skušal izvršiti še samomor, toda v zadnjem trenutku je izgubil pogum, nakar je bil aretiran še predno je v drugič položil samokres na svoje senčce.

* Kitajsko gledališče. Pri nas v Evropi so gledališke predstave drage in kratke. Na Kitajskem je to drugače. Kitajec gre za par vinarjev v gledališče zjutraj ob 8 in gleda tam predstave do 10. zvečer. Predstave trajajo tam po cele dneve. Kitajski predstavata traja 14 ur in ta čas ne more nikdo iti ven, ker zaklenejo vrata. Odličnejše občinstvo sedi, navadni obiskovalci pa čepijo kar po tleh. V pavzah pijejo čaj, ko se pa začne predstava, nastane popolna tišina. Če se kitajskemu občinstvu kak igralec dopade, ga ne nagradijo s ploskanjem, ampak mu kupijo in pošljejo lepo pečena prešiča. (Bi tudi našim igralcem ugajalo!) Ko se vzdigne zastor in se začne prav kak ginljiv prizor, prinesejo slavljenu igralcu mesto venca na oder celega pečena prešiča. Predstava se tedaj kar v sredi prekine in igralec pride ven v obleki iz modre svile in prebere občinstvu zahvalo v stihih od strani hvaležnih igralcev. Po predstavi večerjajo igralci darovanega prešiča.

* Kako so letali ptiči v pradobi. Pariški profesor Charlé je napisal veliko razpravo o ptičih v pradobi. V imenovani knjigi je razvidno, kako naravnost velikanske daljave so zamogli preleteti nekateri ptiči iz pradobe kljub temu, da so bili pravi kolosi. Tako je neki ptič, ki je meril z napetimi peruti 8 m, preletel 150 km. Na drugi strani pa se nekateri ptiči, ki so merili z razpetimi peruti komaj en meter, niti od tal niso mogli vzdigniti. Profesor Charlé si ta čudni pojav razlaga na ta način, da je bil v imenovani dobi zračni tlak veliko močnejši kakor danandans.

* 9 romarjev ubila strela. V Korpalah se je te dni zgodila velika nesreča. Kakor vsako leto, tako je tudi letos odšlo na Veliki smaren v Osterberg veliko ljudi na božjo pot. Neko družbo iz Koroškega je med potjo zadela v gorah velika nevihta. Romarji so si poiskali zavetje pod nekim drevesom. V istem trenutku pa je udarila v drevo strela in ubila devet oseb, več pa jih težko ranila.

* Razdraženi zaljubljenec. V ljudskem parku v Trstu sta v tork dvajstraznika zasačila neki zaljubljeni parček v precej čudnem položaju. Poklicala sta neznanca na odgovor. Toda neznanec je razkačeno izjavil, da si prepoveduje vsako motenje, nakar je odlomil z bližnjega drevesa precej veliko vejo in oba straznika pošteno naklestil. Nato je prijel svojo ljubimko za roko in odšel z njo svojo pot. Ranjena straznika sta morala iskati pomoči na rešilni postaji.

* Prevelika drznost škoduje. Američan Babbie Leagh, ki se je pred nedavnim časom dal v železnem sodu spustiti v velike Niagarske slapove in jih je srečno v sodu preplaval, je zdaj spet poskusil to stvar. Toda to pot se mu je slabeje godilo, nego zadnjič. V vodo so ga v istem sodu spustili nad prvim slapom, pol ure pozneje so ga, ko je bil preplaval vse slapove, potegnili iz vode. Ali pri tem drznem poizkusu si je mož zlomil obe nogi.

* Devdeset dni spi. Iz Velike Kanije javljajo, da leži v tamkajšnji bolnišnici neznan bolnik, ki že celih devdeset dni spi in ga ni mogoče vzbuditi. Od začetka so ga umetno preživljali, zdaj pa se opoldne prebudi z veliko slastjo je, potem pa takoj spet zaspi. Nobene besede ne morejo spraviti iz njega.

* 261 tisoč rubljev za ruske univerze. Vdova Jazykova v Peterburgu, ki je umrla leta 1909, je zapustila vse svoje premoženje ruskim univerzam. Vsaka univerza dobi enak del, 9000 rubljev, za štipendije. Ostane se porabi v znanstvene namene.

* Nesreča na Nilu. Začetkom tega meseca se je zgodila na Nilu velika nesreča. Po reki se je peljala ladja, prenapolnjena domačinov, ki so hoteli na neki sejem. Ladja se je potopila in okoli 100 ljudi je utonilo.

* Hiša s kokošjim perjem. V neki knjigi o najtemnejši Kitajski, ki jo je objavil kitajski mandarin Li-Cao-Pe, opisuje pisatelj med kitajskimi ustanovami za reveže „hišo s kokošjim perjem“. To prenočišče ima svoje ime od tod, ker so tla velike dvorane, iz katere obstoji prenočišče, pokrita z debelo plastjo perja, ki služi gostom za posteljo. Berači in potepuhi vseh sort: ženske, možje in otroci napolnijo to dvorano, kakor hitro nastane noč. Vaak si izbere gnezdo v tem morju perja in skuša da bi spal, kolikor pač

more. Poprej je ta dobrodelni zavod dajal vsakemu gostu majhno odejo; toda prenočevalci so bili nevhvalni in so redno, kadar so zapustili hišo, ki jih je gostoljubno sprejela, odnesli seboj tudi odejo in izpopolnili tako svojo toaletto ali pa jo prodali. Da pa ne bi ostali ti siromaki popolnoma brez odeje so si izmislili čisto originalno zameno. Napravili so velikansko odejo iz sukna, ki je tako velika, da pokrije površino vse dvorane. Čez dan visi kakor kak velikanski baldahin pod stropom; ko se pa zvečer ljudje razmestijo po perju, spustijo ogromno odejo in vsak pomoli svojo glavo v eno izmed lukenj, ki so nalašč zato napravljene v odeji. Ko se pa zazori, potegnejo odejo spet gori. Poprej pa dajo znamenje z zvoncec zato da prenočevalci izvečejo pravočasno glave iz odeje, če ne bi jih odeja lahko potegnila kvišku kakor vrv na vešala. Zdjaj zapuste obiskovalci „hišo s kokošjim perjem“, kamor lahko pride vsak, kdor more plačati pol vinarja.

Slovenci darujte za „Sokolski dom“ v Borovljah.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik V. M. Zalar. Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vrn. — Za one, ki iščejo službe 4 vrn. — Najmanjši znesek 50 vrn. — Pisnimenim vprašanjem je priložiti znakom 20 vrn. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakoh. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Stanovanje meblirano ali nemeblirano, obstoječe iz sobe s kuhinjo, event. sobe s študijem, išče samska oseba. Ponudbe na upr. „Jutra“ 3—1

Gospodinja z boljšo izobrazbo išče mesta vzgojiteljice pri kaki rodbini. Ponudbe pod „Vzgojiteljica“ na „Prvo anončno pisarno“ 498/3—1

Instalater za elektriko se išče. Ponudbe pod „Instalater“ na „Prvo anončno pisarno“ 499/3—1

Gostilniška oprava se ceno prodaja Cascio, Lingarjeva ul. 1. 453/x—1

Hiše, ki se dobro obrestujejo, se prav po ugodnih pogojih prodajo. Polovico kupnine ostane lahko vknjiženo proti malim obrestim. Natančnejše se poizve na Vodovodni cesti 26,

Hiša s petimi stanovanji in vrtom v bližini župne cerkve Sv. Petra se iz proste roke prodaja. Naslov pove „Prva anončna pisarna“ 457/6—1

Išče se stanovanje s hrano za dve gospodini in enega dečka v šentpeterskem ali poljanskem okraju. Ponudbe pod R. na „Prvo anončno pisarno“ 461/1—1

Kupi se dobro ohranjeno žensko kolo. Ponudbe na upravnisho „Jutra“ 345/2—1

Prodajalniška oprava za specerijsko, galanterijsko in manufakturno blago, dobro ohranjena, večinoma iz hrastovega lesa se po ceni prodaja. Kje, pove „Prva anončna pisarna“ 305/—10

Korespondenca.

Donava, S. S. D: V boj do zmagel! Vse pripravljeno. 346/1—1

Kdor išče ali oddaja kako službo, kdor hoče kaj kupiti ali prodati, doseže to najlažje, ako inserira v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača samo 5 vinarjev.

Trgovina

potreščin za šivilje itd. Pri nizki ceni žargi se nahaja sedaj nasproti poprejšnje trgovine.

Specialna trgovina finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica šte. 5. Predtiskarija Tamburiranje Montiranje Plisiranje

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšje sredstvo 5 kg franko K 4-50
Bz. Novakovič, Ljubljana.

Lepa otročja posteljica se ceno prodaja Elizabetna cesta št. 4. prtiličje.

2 lokala

na prometnem kraju, eden z vso trgovsko opravo, dalje imata vsak svoje skladišče in stanovanje, se takoj oddata. Kje, pove podružnica „Jutra“ v Spod. Šiški.

Štampilje vseh vrst za urade, društva, trgovce itd. Anton Černe graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj. Ljubljana, Stari trg št. 20. Ceniki franko.

Podružnica „Jutra“ za Sp. Šiško in okolico (v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, v hiši g. Tomaziča) telefon št. 177, sprejema poročila za uredniški del lista, oglase, naročnino itd. Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Ceneni fotografski aparati! Popolni fotogr. aparati, dajoči zajamčeno dobre slike, s ploščami, papirjem, kemikalijami in učno knjigo: velikost slik 6x9 cm K 1-90, 9x12 cm K 3-30, 5-70, 9-70 itd.; (pošt-nina posebej). Eksaktni krasotni aparati in dvojni anastigmati ne dosežejo poceni. Rabljeni aparati in objektivni znanih vrtdk po zelo zmernih cenah. Glavni ceniki 130 strani debeli in zaznamki priložnostnih nakupov zastoj.

Elfr. Birnbaum, tovarna fotogr. aparatov, Hirschberg, 327, Češko.

„Ilustrovani tednik“ ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1-80. Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

KINTA Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so KINTA kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno. **K. Camernik** LJUBLJANA, Dunajska c. 9. Special. trgovina s kolesi in posam. dell. Izposojanje koles.

Naročajte in kupujte „JUTRO!“ Izvod samo po 6 vinarjev.

1 do 2 vin. obratnih strokovna uro in HP z mojim pat. motorjem z močnim pritiskom in za surovo oije od 16 PH naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilih dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev I. Warchalowski Dunaj III., Paulusg. 1. Na-tisoč motorjev v obzaru. Cenovniki grafi. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi še sabljeni, parni motorji.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana — Prešernova ulica šte. 5. največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev. Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

1860 Ustanovljeno 1860 **M. DRENİK** Ljubljana, Kongresni trg 7. Predtiskarija, Risarski atelije. Plisiranje. Kufiranje. Montiranje. Tamburiranje in vezenje na roko. Največja zaloga ženskih ročnih del in vsakovrstnega materiala.

Zaloga telovadskih oblek. Zunanja naročila se učno izvršujejo.

Lovske puške vseh sestav, priznanodeloprve vrste z najboljšim strelnim učinkom priporoča **PETER WERNIG** družba z omejeno zavezo v Borovljah na Koroškem. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Pozor! Preselitev! Pozor! **FR. P. ZAJEC, Ljubljana.** Velika zaloga pravih švicar. ur, zlatnine, srebrnine, gramofonov, plošč itd. Tem potom vljudno naznanjam, da sem preložil svojo trgovino s Starega trga 26 na **Stari trg šte. 9** isto popolnoma na novo uredil ter povečal in mi bo mogoče svoje cenjene odjemalce v vsakem oziru v zadovoljivost postreči. — Osebito opozarjam slavno občinstvo, kot prvi in edini slovenski, to obrt upravičeni izvrševati ter oblastveno izprašani optik in strokovnjak na svoj **optični zavod** po najnovšem sistemu z električnim obratom urejeni. V zalogi imam vedno najnovjše ščipalnice, očala, tudi Rotenstockove; toplomerje, daljnogledne vseh vrst, kakor „Zeis“, „Goerz“, „Busch“ itd., zrakomere, hydrometre, raznovrstne tehtnice za žganje, mleko itd. — Vsa popravila izvršujem v svoji lastni, dobro urejeni delavnici točno in solidno. — Zahvaljujem se za dosedanje mi izkazano zaupanje in prosim, da mi isto ohranite tudi v bodoče. Z odličnim spoštovanjem **Fr. P. Zajec, Stari trg št. 9.**

Jutro se prodaja v Trstu po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

- Becher ulica Stadion,
- Trevisan ulica Fontana,
- Pipan, ulica Fabra,
- Bevk, trg Goldoni,
- Vovk, ulica Carducci,
- Sekovar, Vojašnični trg,
- Hrast. Poštni trg,
- Mož, ulica Miramar,
- Magole, ulica Belvedere,
- Geržina, Rojan,
- Raunacher, Campo Marzio,
- Bruna, SS. Martiri,
- Ercigoj, ulica Massimiliana,
- Rončelj, ulica S. Marco,
- Bruna, ulica del Rivo,
- Bubnič, ulica Sette Fontane,
- Gramaticopulo, ul. Barriera,
- Spöder, ulica Barriera,
- Lavrenčič, Vojašnični trg.
- Benusi, Greta,
- Kichel, Rojan,
- Baje, ulica Geppa,
- Luzatto, ulica Acquadotto,
- Segulin, ulica Industria,
- Lug, ulica S. Lucia,
- Zidar, Sv. M. Magdalena,
- Hreščak, ulica Belvedere.
- Cechimi, ulica dell' Istra,

splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer Ljubljana, Stritarjeva ulica 6.

Centrala na Dunaju. Ustanovljena 1864. 29 podružnic. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Oskrbovanje vseh bančnih transakcij, kakor: Sprejemanje denarnih vlog proti rentnega davka prostim vložnim knjižicam, konto-knjižicam in v konto-korentu z dnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. Denar se dvigne lahko vsak dan brez odpovedi. Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih notic. Spravljanje in oskrbovanje (deposits) ter zastavljanje vrednostnih papirjev.

Najkulantnejša izvršitev borznih naročil na vseh tu- in inozemskih trgih. Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. Kupovanje in prodanje devis, valut in tujega denarja. Izposojevanje železnih blagajnic (safes) za ognjvarno shranjevanje vrednostnih papirjev, dokumentov, draguljev itd., ob lastnem zapiranju strank. Brezplačna revizija žrebanih vrednostnih papirjev. Promese k vsem žrebanjem.

Ustmena in pismena pojasnila in sveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcij vsak čas brezplačno.

HOTEL EUROPA BLED

P. n. izletnikom na Bled in letoviščarjem se priporoča

Hotel „EUROPA“

2 minuti od železniške postaje Bled, moderno prevrejen, 40 sob, kopalj, 2 veliki verandi s krasnim razgledom na blejsko jezero in planine, 2 salona, sobe z balkoni.

Zmerne cene!

Češka in dunajska izborna kuhinja. Češko in domače pivo.

Specialiteta:

::: Garantirano pristna vina :::

iz veletrgovine z vinom Rudolfa Kokalja v Kranju. Dolenska in bizeljska vina, ljutomerzan, pikerčan, istrska in dalmatinska vina (oppolo in chianti v steklenicah) i. t. d.

Na naročilo skupni obedi. Preskrbijo se vozovi na vse kraje.

Hotel „EUROPA“

Prva kranjska drogerija, parfumerija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Zunanja naročila izvršuje z obratno pošto. — Ceniki so na razpolago.

O. Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta št. 14

priporoča p. n. občinstvu

veliko zalogo cvirnatih in sviljenih rokavic.

Vnanja naročila se točno in solidno izvršujejo.

Oblastveno avtorizirani in zapriseženi

geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica 3

prevzema vse zemljemerske zadeve ter jih najhitreje izvršuje po najnižji ceni.

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča radi minule sezije v okasiji

obleke za gospode

iz listra ali pralne v barvah

od K 10.— naprej

ter panama

klobuke in slamnike.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolence, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica
Šubic, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolj, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagodè, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Štravs, Škofja ulica
Likar, Glinca.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadržnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000.—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000.—

Prodajalna

na zelo prometni cesti v Ljubljani, elegantno opremljena, se odda takoj z vso specerijsko zalogo in z vsem inventarjem ali brez njih pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v upravnistvu „Jutra“.

Del. glavnica:
K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad:
K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Prodajna na vrednostne papirje in blago laično-v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve $4\frac{1}{2}\%$ do dneva dviga. Rentni davek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in žiro račun po dogovoru. Zivahna zveza z Ameriko.

Akreditivi.

Menjalnica.

Eskomptuje

menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurznim izgubi. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila.

Inkaso.

Filijalka v Opatiji.